

Vlaams
Parlement

stuk **2061** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 16 mei 2013 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

houdende instemming
met de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst
tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds,
en de Republiek Irak, anderzijds,
ondertekend in Brussel op 11 mei 2012

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. De betrekkingen tussen de Europese Unie en Irak

Onder het regime van Saddam Hoessein heeft de Europese Unie (EU) geen politieke of contractuele relatie gehad met Irak. De rol van de Unie was voornamelijk beperkt tot de uitvoering van de sancties van de Verenigde Naties (VN).

Vanaf de jaren negentig van de vorige eeuw speelde de EU wel een belangrijke rol als verstrekker van humanitaire hulp in Irak. Sinds 1992 is de EU na de VN de grootste hulpverlener. Tussen 2003 en 2006 richtten de Europese inspanningen zich vooral op het lenigen van de noden van de inwoners en op politieke en financiële steun aan het proces van wederopbouw. In 2004 besloot de EU om te streven naar een algemeen kader dat gericht is op samenwerking in een groot aantal domeinen.

Op middellange termijn streeft de EU naar:

- de ontwikkeling van een veilig, stabiel en democratisch Irak waar de mensenrechten en de fundamentele vrijheden worden gerespecteerd;
- de vestiging van een open, stabiele, duurzame en gediversifieerde markteconomie en maatschappij als basis voor persoonlijke veiligheid, economische groei, tewerkstelling en armoedebestrijding;
- de integratie van Irak op economisch en politiek vlak in de regio en het internationale economische systeem.

Fundamenteel voor de EU is de hulp aan Irak om de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling te halen, die sterk gelinkt is aan het vredeshandhavingsproces. Samen met andere internationale organisaties zoals de VN en de Wereldbank heeft de EU als doel Irak te helpen om – met ondersteuning van de internationale gemeenschap – zijn eigen middelen aan te wenden voor herstel en ontwikkeling, met de steun van de internationale gemeenschap.

De strategische doelstellingen werden vertaald in twee belangrijke documenten voor de samenwerking met Irak:

- de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst die de wettelijke basis moet vormen voor de samenwerking;
- het memorandum van overeenstemming over een strategisch partnerschap op het vlak van energie, ondertekend in 2010, dat voorziet in nauwere relaties tussen de EU en Irak.

Sinds 2003 heeft de EU ongeveer één miljard euro financiële steun verleend, enerzijds voor de wederopbouw van Irak en anderzijds als humanitaire hulp. De EU was ook een van de voornaamste donoren voor het politieke en electorale proces in Irak, waarvoor zij sinds 2004 94 miljoen euro veil had. Daarnaast ging ook Europese steun naar de vestiging van de rechtsstaat en naar de hulp voor vluchtelingen en ontheemden.

Thans richt de EU zich meer op een planning op middellange termijn op basis van het eerste landenstrategiedocument 2011-2013 dat in november 2010 werd aangenomen. De EU wil Irak helpen om zijn natuurlijke rijkdommen beter aan te wenden, sociaaleconomische hervormingen door te voeren en zijn watervoorraden en landbouw optimaal te benutten.

Irak wordt als een belangrijke partner beschouwd in de aanpak van de regionale conflicten. Samenwerking tussen de EU en Irak heeft tot doel regionale spanningen te verlagen

en het vinden van oplossingen. Irak kan dan ook op dit vlak een belangrijke rol spelen voor buurland Syrië dat verscheurd wordt door burgeroorlog. De EU vraagt Irak Syrische vluchtelingen toe te laten tot zijn grondgebied en de wapenbevoorrading aan het Assad-regime te verhinderen.

2. Een korte schets van het partnerland

2.1. Algemene gegevens

Na de val van het regime van Saddam Hoessein in 2003 stelde een speciaal comité met Koerdische, soennitische en sjiiitische vertegenwoordigers in 2005 een ontwerpgrondwet op die achteraf bij referendum werd goedgekeurd.

Irak is een federale republiek waar de president en twee vice-presidenten worden verkozen door het parlement.

In haar landenstrategiedocument 2011-2013 wijst de Europese Commissie erop dat na de val van Saddam Hoessein Irak te kampen had met een politieke instabiliteit, sektarisch geweld, ontheemde bevolkingsgroepen en verwoestingen. De VN-Veiligheidsraad verleende een ruim mandaat aan de VN-hulpmissie voor Irak (UNAMI) om het land te helpen in zijn wederopbouw.

Een onafhankelijke verkiezingscommissie is verantwoordelijk voor de organisatie van de parlementsverkiezingen die om de vier jaar plaatsvinden. In december 2009 werd een nieuwe kieswet aangenomen. Op 7 maart 2010 vonden de oorspronkelijk in januari 2010 geplande parlementsverkiezingen plaats. Na lang onderhandelen kwam in november 2010 een regering tot stand onder leiding van minister-president Al-Maliki.

Op 20 april 2013 werden provinciale verkiezingen georganiseerd in een groot deel van het land. Deze provinciale verkiezingen vormen een belangrijke stap in de richting van de versterking van het democratisch systeem. Provinciale raden spelen hier immers een essentiële rol. Deze zijn verantwoordelijk voor de voordracht van gouverneurs die dan weer op hun beurt verantwoordelijk zijn voor de administratie, financiën en wederopbouwprojecten in hun provincie. De maanden voorafgaand aan de verkiezingen werden echter ontsierd door geweld en gerichte bomaanslagen. De eerste resultaten van deze verkiezingen die in 12 van de 18 provincies werden gehouden, wijzen erop dat minister-president Al-Maliki niet over een politieke meerderheid beschikt waarmee hij de lokale regeringen zelf zou kunnen vormen.

De Grondwet waarborgt vrijheid van meningsuiting, godsdienst, verzameling en vergadering. Deze vrijheden worden over het algemeen gerespecteerd door de overheid. De inwoners hebben ook het recht om beroepsverenigingen en vakbonden op te richten en er lid van te worden. De Grondwet waarborgt ook een onafhankelijk gerecht en verbiedt arbitraire arrestatie en opsluiting en alle vormen van foltering en onmenselijke behandeling, maar de overheid treft volgens Freedom House onvoldoende maatregelen tegen de slechte behandeling van gevangenen. Vrouwen hebben gelijke rechten, maar in de praktijk hebben zij vaak te maken met alle vormen van discriminatie.

Mensenrechtenorganisaties als Amnesty International en Freedom House wijzen op grove schendingen van de mensenrechten door regeringstroepen en gewapende groeperingen. Recent uitte ook de EU via raadsbesluiten zorgen omtrent de verhoogde spanningen en de mensenrechtensituatie en roept tevens alle partijen op zich te onthouden van het gebruik van geweld. De tolerantie ten aanzien van de oppositie is ook aanzienlijk verminderd. Daarnaast zijn zelfmoordaanslagen en gewelddaden verantwoordelijk voor duizenden slachtoffers. Vele mensen zitten opgesloten om veiligheidsredenen en vaak worden zij

slecht behandeld. Ook corruptie vormt een groot probleem waarbij de daders meestal straffeloosheid genieten. Op de Corruption Perception Index 2012 van Transparency International bekleedt Irak een weinig benijdenswaardige 169ste plaats met een score van 1,8 op 10.

Sinds 2010 kende Freedom House in zijn rapport een betere score toe inzake politieke rechten (van 6 naar 5 op een schaal van 1 tot 7) wegens het vrije en eerlijke verloop van de provinciale verkiezingen van begin 2009 en wegens een grotere autonomie van de Iraakse regering nadat de Verenigde Staten (VS) waren begonnen met de gefaseerde terugtrekking van hun troepen. In 2013 kwam hier echter weer verandering in. De toegekende score werd weer opgetrokken naar 6. De redenen voor deze verminderde score zijn de concentratie van macht rond de persoon van minister-president Al-Maliki en de opgevoerde druk tegen de oppositie.

2.2. *Economische en sociale gegevens*

Nog in het landenstrategiedocument staat dat een centraal geleide economie tot 2003, de talrijke oorlogen sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw en internationale economische sancties schade hebben berokkend aan alle economische sectoren en aan de maatschappij in haar geheel.

De economie wordt sterk beïnvloed door de ontwikkelingen in de oliesector die instaat voor meer dan de helft van het bruto binnenlands product (bbp) en ongeveer 90% van de begrotingsinkomsten. Ruwe olie zorgt ook voor meer dan 97% van de exportopbrengsten. De economische indicatoren geven aan dat de economische groei in 2010-2011 jaarlijks gemiddeld met 6,4% zal toenemen. Er worden ook meer buitenlandse directe investeringen verwacht in de oliesector en in infrastructuurprojecten.

De belangrijkste uitdagingen voor Irak op economisch gebied zijn:

- investeringen in de energiesector om het potentieel zoveel mogelijk aan te wenden;
- diversificatie van de economie, met inbegrip van de ontwikkeling van de landbouw;
- het creëren van een gunstige omgeving voor de ontwikkeling van de private sector, met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's);
- het scheppen van arbeidsplaatsen, vooral voor jongeren.

Het Middle East Economic Digest (MEED) maakt melding van de toekenning in december 2009 van zeven contracten voor de exploitatie van olievelden. Irak – dat de op twee landen na grootste voorraad ter wereld heeft – verwacht binnen zeven jaar een productiegroei van 2,5 miljoen naar 12 miljoen vaten per dag. Door de toegekende contracten en bijhorende investeringen zal de werkgelegenheid naar verwachting sterk toenemen. De economische groei zal ook nieuwe buitenlandse investeerders aantrekken. Toch is enige voorzichtigheid geboden omdat oliemaatschappijen door het gebrek aan nationale wetgeving het risico lopen dat contracten in de toekomst juridisch niet zijn gewaarborgd.

Ook volgens de Europese Commissie is economische groei een essentiële voorwaarde voor het welzijn van de staat, maar die groei volstaat niet als hij niet gepaard gaat met een toename van de tewerkstellingsmogelijkheden en de productiviteit en met een betere toegang tot basisdiensten als onderwijs en gezondheid. Hoewel Irak al een flinke vooruitgang heeft geboekt, blijft het halen van de millenniumdoelstellingen een grote uitdaging.

De noodzaak van sociaaleconomische hervormingen vereist het treffen van maatregelen om hun negatieve impact, vooral voor de armen, te verzachten. Irak wordt niet beschouwd als een arm land. Het is een lager middeninkomen land met een armoedecijfer van 22,9%. Dat betekent dat ongeveer 6,9 miljoen van de 30 miljoen inwoners als arm worden beschouwd. Ontheemden en vluchtelingen vormen een aparte maar geen samen-

hangende groep. Schattingen gewagen van 5 miljoen ontheemden in en buiten Irak en 227.000 vluchtelingen.

Irak heeft een van de jongste bevolkingen van de regio, maar de werkloosheid onder de jongeren is groot. Zij worden ook geconfronteerd met een slechte toegang tot onderwijs. Ook de gezondheidszorg is toe aan structurele hervormingen. De grootste zorg is niet de toegang tot gezondheidsdiensten, maar het gebrek aan preventieve gezondheidszorg en gezondheidsproblemen door een slechte waterkwaliteit en gebrekkige sanitaire voorzieningen.

2.3. *Buitenlands beleid*

De jongste jaren verbeterde Irak de betrekkingen met zijn buurlanden en de andere staten in het Midden-Oosten. Verschillende landen heropenden hun ambassade in Bagdad. Toch zijn er volgens het landenstrategiedocument nog steeds spanningen met onder andere Koeweit en Iran. Het buitenlandse beleid van Irak wordt gekenmerkt door inspanningen om een meer onafhankelijke rol te spelen en tezelfdertijd een evenwicht te zoeken in zijn relaties met Iran in het oosten en de Arabische burenen in het zuiden en het westen.

De samenwerking met de internationale gemeenschap startte met de aanneming van resolutie 1483 waarin de VN-Veiligheidsraad opriep om het Iraakse volk te helpen bij zijn inspanningen om de instellingen te hervormen en het land weder op te bouwen, en om bij te dragen tot het creëren van een basis voor stabiliteit en veiligheid in Irak. In 2003 vond in Madrid een eerste donorenconferentie plaats. De internationale gemeenschap werkte ook nauw samen met de UNAMI.

Begin mei 2007 werd het internationaal verdrag met Irak (International Compact with Iraq – ICI) gelanceerd. Dit initiatief van de Iraakse regering voor een nieuw partnerschap met de internationale gemeenschap werd gezamenlijk geleid door de Iraakse regering en de VN met de steun van de Wereldbank en de EU. Het ICI vormde het kader voor hervormingen op het gebied van economische politiek en veiligheid. Begin november 2009 vond een topontmoeting plaats tussen de Iraakse regering en vertegenwoordigers van de internationale gemeenschap waar men opriep tot een nieuw partnerschap. In april 2010 werd het vijfjarig nationaal ontwikkelingsplan (Five-Year National Development Plan - NDP) 2010-2014 aangenomen. Dit document moet samen met het nieuwe partnerschap de basis vormen voor de samenwerking tussen Irak en de internationale gemeenschap.

Op 1 januari 2009 trad de overeenkomst in werking tussen de VS en Irak inzake de terugtrekking van de Amerikaanse troepen en de organisatie van hun activiteiten tijdens hun tijdelijk verblijf in Irak. In augustus 2010 werd de operatie 'Iraqi Freedom' officieel beëindigd. De overblijvende Amerikaanse troepen zullen onder de nieuwe operatie 'New Dawn' de Iraakse veiligheidstroepen opleiden en ondersteunen bij antiterreuropdrachten. Tegen eind 2011 moesten alle Amerikanen Irak verlaten hebben. De oorlog werd officieel voorbij verklaard op 15 december 2011 door de Amerikaanse minister van Defensie Panetta. Op 18 december 2011 trokken de laatste Amerikaanse troepen zich terug uit Irak.

Na de terugtrekking van het Amerikaanse leger steeg de spanning opnieuw tussen de soennitische en sjiiitische politieke partijen. De regerende coalitie van minister-president Al-Maliki vaardigde een arrestatiebevel uit voor vice-president Tariq al-Hashmi, een soennitische politicus. Ook de voormalige soennitische minister van Financiën Rafie al-Issawi werd eind december 2012 overvallen door Iraakse veiligheidstroepen en er werden tien van zijn lijfwachten gearresteerd op beschuldiging van terrorisme. Deze gebeurtenissen leidden in het hele land tot protesten van duizenden tegenstanders van al-Maliki's regering.

2.4. Relatie tussen Vlaanderen en Irak

De Vlaamse uitvoer naar Irak die tussen 2005 en 2008 geleidelijk was toegenomen, kende in 2009 een forse stijging met bijna 65%. In 2011 zat de Vlaamse uitvoer perfect op de lijn van de gemiddelde Vlaamse exportgroei wereldwijd. Vlaanderen exporteerde voor 77,9 miljoen euro en komt zo weer in de buurt van het topjaar 2009 (ongeveer 83 miljoen euro). Irak staat met dit resultaat op de 95ste plaats op de lijst van Vlaamse exportbestemmingen. De belangrijkste Vlaamse exportproducten waren in 2011 machines en mechanische werktuigen (15,86%), toepassingen van gietijzer, ijzer en staal (13,73%) en melk- en zuivelproducten (10,93%). Vlaanderen was goed voor 82,73% van de Belgische export.

Alhoewel de invoer door de aanslepende crisis in Irak al jaren zo goed als onbestaande is, kent de import in 2011 plots een spectaculaire toename met ongeveer 4000%. Met een invoer van 1,88 miljoen euro rukt Irak op naar een (bescheiden) 157ste plaats. De belangrijkste Vlaamse invoerproducten waren graanbereidingen en gebak (90,09%) en vertrouwelijke trafiek (6,22%).

3. Het ontstaan van de overeenkomst

In december 2005 verklaarde de Europese Raad zich bereid om diplomatieke betrekkingen aan te knopen met Irak om dat land te helpen bij zijn wederopbouw na de derde Golfoorlog. Met haar voorstel van onderhandelingsmandaat wilde de Europese Commissie een positief signaal geven aan de toekomstige democratische regering. In maart 2006 keurde de Raad het onderhandelingsmandaat goed.

De onderhandelingen startten in november 2006. Na een moeizaam begin boekten de onderhandelaars vrij vlug een flinke vooruitgang. Tijdens de zevende onderhandelingsronde die in februari 2009 in Bagdad plaatsvond, kwamen de EU en Irak overeen de overeenkomst op te waarderen en een samenwerkingsraad in te stellen die op geregelde tijdstippen op ministerieel niveau zal vergaderen. Op 27 oktober 2009 wijzigde de Raad het onderhandelingsmandaat op voorstel van de Commissie. De onderhandelingen werden afgerond op 13 november 2009 met de parafering van de ontwerptekst.

Tijdens de bijeenkomst van de Raad Buitenlandse Zaken van de Europese Unie op 22 april 2013 werd de intentie om een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst te sluiten met Irak bevestigd.

4. Inhoud en doel van de overeenkomst

De partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst biedt een algemeen kader voor de samenwerking tussen de EU en Irak, en regelt de betrekkingen tussen de beide partijen. De overeenkomst omvat drie luiken.

Het politieke luik behelst de instelling van een jaarlijkse dialoog op ministerieel niveau en op het niveau van hoge ambtenaren. Tijdens die bijeenkomsten komen kwesties in verband met veiligheid en buitenlands beleid aan bod. De overeenkomst bevat ook bepalingen inzake mensenrechten, de bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens, de strijd tegen het terrorisme, handvuurwapens en lichte wapens en het Internationaal Strafhof.

In het deel over handel en investeringen zijn de basisregels van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) opgenomen, hoewel Irak geen WTO-lid is. De overeenkomst voorziet in een aantal substantiële preferentiële elementen, met name voor overheidsopdrachten, diensten en investeringen.

Titel III regelt de samenwerking op verschillende domeinen. De samenwerkingsactiviteiten inzake sociale en menselijke ontwikkeling van de EU zijn gericht op armoedebestrijding en op het tegemoetkomen aan de basisbehoeften inzake gezondheid, onderwijs en werkgelegenheid, waarvan de Iraakse regering een prioriteit maakt. De tenuitvoerlegging van deze activiteiten moet gericht zijn op capaciteitsopbouw en institutionele opbouw, met inachtneming van de beginselen van inclusiviteit, transparantie en goed bestuur.

De doelstellingen van de overeenkomst zijn:

- nauwere banden smeden tussen Irak en de internationale gemeenschap in het algemeen en de EU in het bijzonder;
- de institutionele en sociaaleconomische hervormingen in Irak stimuleren en verankeren;
- bijdragen tot de sociaaleconomische ontwikkeling van Irak en tot de verbetering van de levensomstandigheden in het land;
- bilaterale handelsbetrekkingen bevorderen overeenkomstig de basisbeginselen van de Wereldhandelsorganisatie (WTO);
- een minimum aan voorspelbaarheid, transparantie en wettelijke zekerheid bieden aan economische actoren;
- de handelsovereenkomst tussen de EU en Irak verbeteren.

5. Belang voor Vlaanderen

Vlaanderen zet vanuit zijn eigen sterktes actief in op internationale samenwerking. De doelstellingen van de overeenkomst kaderen perfect in het beleid van de Vlaamse Regering.

Titels II en III van de voorliggende overeenkomst regelen de samenwerking tussen de EU en Irak op verschillende vlakken. Een aantal samenwerkingsgebieden is van belang voor Vlaanderen. In de hiernavolgende artikelsgewijze toelichting wordt die samenwerking bondig besproken.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

De partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst telt 123 artikelen, verdeeld over 5 titels.

In de preambule erkennen de partijen dat de EU, haar lidstaten en Irak hun banden willen versterken. Zij zijn zich bewust van het belang van een duurzame en sociale ontwikkeling, die gepaard moet gaan met economische ontwikkeling. De partijen erkennen het belang van een ruimere samenwerking, de noodzaak van hervormingen om de levensomstandigheden van de armen en de minstbedeelden te verbeteren, de rol van de vrouwen en het gevaar van terrorisme, georganiseerde misdaad, witwaspraktijken en drugshandel. Zij wensen gunstige voorwaarden te scheppen voor een duurzame ontwikkeling en diversificatie van hun handel en investeringen te bevorderen. Tot slot wijzen de partijen op het belang van regionale samenwerking.

Er wordt een partnerschap ingesteld dat gericht is op:

- het scheppen van een kader voor een politieke dialoog die de ontwikkeling van de politieke betrekkingen tussen beide partijen moet mogelijk maken;
- de bevordering van handel, investeringen en harmonieuze economische relaties met het oog op de duurzame economische ontwikkeling van de partijen;
- het leggen van de basis voor wetgevende, economische, sociale en culturele samenwerking (artikel 1).

Respect voor de democratische beginselen en de mensenrechten vormt samen met het beginsel van de rechtsstaat een essentieel onderdeel van de overeenkomst (artikel 2).

Titel I. Politieke dialoog en samenwerking op het vlak van het buitenlands en het veiligheidsbeleid

Een regelmatige politieke dialoog moet de relatie tussen de beide partijen versterken, bijdragen tot de ontwikkeling van een partnerschap en wederzijds begrip en solidariteit vergroten (artikel 3).

De partijen bevestigen het belang dat zij hechten aan de bestrijding van het terrorisme (artikel 4), van de verspreiding van massavernietigingswapens en hun overbrengingsmiddelen (artikel 5) en van de illegale productie en handel in handvuurwapens en lichte wapens (artikel 6). De partijen zijn van mening dat de ernstigste misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan niet onbestraft mogen blijven en dat de daders moeten worden vervolgd. Irak overweegt toe te treden tot het statuut van Rome van het Internationaal Strafhof (artikel 7).

Titel II. Handel en investeringen

Hoofdstuk I. Handel in goederen

De bepalingen van het hoofdstuk zijn van toepassing op de handel in goederen tussen de partijen (artikel 8). Artikel 9 geeft een definitie van douanerechten en artikel 10 stelt dat de partijen elkaar de behandeling van meest begunstigde natie toekennen overeenkomstig de algemene overeenkomst inzake tarieven en handel (GATT 1994), met uitzondering van de voordelen toegekend om een douane-unie of vrijhandelsruimte te creëren of verder te zetten of aan ontwikkelingslanden.

Volgens artikel 11 kent de ene partij de nationale behandeling toe voor goederen van de andere partij, eveneens overeenkomstig GATT 1994.

Iraakse producten die worden ingevoerd in de EU, worden onderworpen aan het meestbegunstigingstarief van de EU. Er worden geen douanerechten toegepast die hoger zijn dan die welke van toepassing zijn op ingevoerde goederen uit de WTO-lidstaten. De douanerechten op Europese goederen mogen de huidige wederopbouwheffing van 5% op ingevoerde goederen niet overschrijden. In afwachting van een Iraakse toetreding tot de WTO kunnen de partijen de hoogte van de douanerechten wijzigen (artikel 12). Artikel 13 geeft een overzicht van de relevante bepalingen van GATT 1994. De volgende artikelen hebben betrekking op het geharmoniseerde systeem inzake de omschrijving van goederen (artikel 14), het tijdelijk toelaten van goederen (artikel 15), het verbod van kwantitatieve beperkingen (artikel 16) en exportrechten (artikel 17).

Niets belet de partijen antidumping- of compenserende maatregelen aan te nemen (artikel 18) noch vrijwaringsmaatregelen te treffen (artikel 19). Artikel 20 over algemene uitzonderingen bepaalt dat de bepalingen van GATT 1994 mutatis mutandis worden toegepast tussen de partijen. De bepalingen van het hoofdstuk worden toegepast op de voorbereiding, de aanneming en de toepassing van technische voorschriften, normen en conformiteitsbeoordelingsprocedures (artikel 21). De partijen werken ook samen op het vlak van sanitaire en fytosanitaire maatregelen (artikel 22).

Hoofdstuk II. Handel in diensten en vestiging

Het hoofdstuk legt de noodzakelijke bepalingen vast voor de progressieve vrijmaking van de handel in diensten en de vestiging in alle economische sectoren. Uitzonderingen zijn de

winning, vervaardiging en verwerking van nucleair materiaal; de productie van of handel in wapens, munitie en oorlogsmateriaal; audiovisuele en culturele diensten; onderwijsdiensten; gezondheids- en sociale diensten; nationale cabotage in het zeevervoer, interne en internationale luchtvervoersdiensten, en ruimtevaartdiensten. De bepalingen hebben geen betrekking op overheidsopdrachten, staatssteun of op het recht om legitieme beleidsdoelstellingen te bereiken via reglementering (artikel 23). Artikel 24 geeft een aantal definities zoals handel in diensten, vestiging en investeerder en artikel 25 bepaalt de behandeling van diensten, dienstverleners, vestigingen en investeerders.

De meestbegunstigingsbehandeling is niet van toepassing op belastingvoordelen die de partijen toekennen op basis van een dubbelbelastingverdrag of andere belastingovereenkomsten. Geen enkele bepaling wordt uitgelegd als een beletsel om maatregelen ter voorkoming van belastingontwijking vast te stellen of toe te passen, noch om in de belastingwetgeving een onderscheid te maken tussen belastingbetalers die niet in dezelfde situatie verkeren (artikel 26). Evenmin beperkt een bepaling de rechten van investeerders om te genieten van een meestbegunstigingsbepaling voorzien in andere overeenkomsten (artikel 27).

De partijen verschaffen elkaar informatie over maatregelen die invloed hebben op de overeenkomst. Zij duiden daarvoor een of meerdere informatiepunten aan (artikel 28). Op de bepalingen zijn uitzonderingen mogelijk zoals voorzien in artikel 29. Zo kunnen de partijen maatregelen aannemen of versterken die zij noodzakelijk achten om de openbare veiligheid, de openbare orde, het leven of de gezondheid van mensen, dieren en planten, en de overeenstemming met bestaande wetten te verzekeren, of die in tegenspraak zijn met de doelstellingen van artikel 25. De bepalingen zijn niet van toepassing op het socialezekerheidsstelsel van de partijen, noch op personen die toegang zoeken tot de arbeidsmarkt, noch op maatregelen inzake staatsburgerschap, verblijf of tewerkstelling op permanente basis. Geen enkele bepaling belet een partij maatregelen te treffen inzake de toegang of het tijdelijke verblijf van natuurlijke personen. Geen enkele bepaling is van toepassing op acties van een nationale bank of een andere financiële overheidsinstantie.

Artikel 30 bevat uitzonderingen om veiligheidsredenen en artikel 31 biedt de samenwerkingsraad de mogelijkheid om aanbevelingen te doen inzake de geleidelijke liberalisering van de handel in diensten en vestiging.

Hoofdstuk III. Bepalingen die betrekking hebben op zakendoen en investeringen

De partijen moedigen investeringen aan door een gunstig investeringsklimaat te creëren (artikel 32). Zij richten contactpunten op om de onderlinge communicatie te vergemakkelijken (artikel 33).

Hoofdstuk IV. Betalings- en kapitaalverkeer

De partijen zullen hun betalings- en kapitaalverkeer vrijmaken overeenkomstig hun verbintenissen in het kader van internationale financiële instellingen (artikel 34). Zij zullen betalingen en overmakingen toestaan in vrije converteerbare valuta en overeenkomstig de bepalingen van de overeenkomst betreffende het Internationaal Monetair Fonds (IMF) (artikel 35) en het vrije verkeer van kapitaal met betrekking tot directe investeringen (artikel 36). Artikel 37 is een standstillclausule waarin de partijen overeenkomen geen beperkingen op te leggen. De partijen kunnen wel vrijwaringsmaatregelen treffen in uitzonderlijke omstandigheden (artikel 38). Niets in dit hoofdstuk beperkt de rechten van economische actoren om van een meer gunstige behandeling te genieten die van toepassing is in bestaande overeenkomsten. De partijen plegen overleg om het onderlinge kapitaalverkeer te vergemakkelijken teneinde de doelstellingen van de overeenkomst te bevorderen (artikel 39).

Hoofdstuk V. Handelsgerelateerde aangelegenheden

De partijen zullen handelen overeenkomstig de bepalingen van GATT 1994 en het memorandum van overeenstemming van de WTO betreffende de interpretatie van artikel XVII van GATT 1994, die deel uitmaken van de overeenkomst (artikel 40).

Artikel 41 stelt als algemeen principe dat de partijen hun respectieve markten voor overheidsopdrachten geleidelijk zullen openstellen, en geeft definities. Het hoofdstuk is niet van toepassing op het verwerven of huren van gronden, gebouwen of andere onroerende goederen of de rechten daarop, niet-contractuele overeenkomsten of enige vorm van bijstand, financiële agentschappen, openbare tewerkstellingscontracten en opdrachten die voorzien in internationale hulp (artikel 42). Ook hier is de meestbegunstigingsbehandeling van toepassing (artikel 43). Regels betreffende publicatie van informatie en transparantie zijn vervat in de artikelen 44 en 45.

De voorwaarden voor deelname aan een overheidsopdracht moeten worden beperkt tot wat essentieel is om zich ervan te gewisselen dat de kandidaat over de nodige middelen en bekwaamheden beschikt om de opdracht uit te voeren (artikel 46). Artikel 47 behandelt de kwalificatie van de dienstverleners en artikel 48 gaat over technische voorschriften. De kandidaat-dienstverleners moeten de nodige informatie over de opdracht ontvangen (artikel 49) en moeten de nodige tijd krijgen om hun dossier voor te bereiden (artikel 50). De overheidsinstanties van de partijen kunnen onderhandelingen voeren wanneer dat is aangegeven in de offerte of wanneer blijkt dat geen enkele kandidaat voldoet aan de gestelde criteria, op voorwaarde dat het niet-discriminatiebeginsel wordt gerespecteerd (artikel 51).

In bepaalde gevallen kan worden geopteerd voor een beperkte offerte en kan worden gekozen om de voorgaande artikelen niet toe te passen (artikel 52). De gunning van overheidsopdrachten kan ook gebeuren via de elektronische weg (artikel 53). De inzendingen worden op een eerlijke, onpartijdige en vertrouwelijke manier behandeld. De opdracht wordt toevertrouwd aan de leverancier die in staat wordt geacht om de opdracht uit te voeren (artikel 54). De bevoegde overheidsdienst zal zijn beslissing medelen aan de deelnemende leveranciers en publiceren (artikel 55). De partijen zullen elkaar informatie verschaffen over het verloop van de procedure. Die informatie wordt niet ontsloten indien zij de concurrentie in toekomstige overheidsopdrachten negatief kan beïnvloeden (artikel 56). Elke partij zal effectieve interne beroepsprocedures voorzien (artikel 57). De partijen zullen jaarlijks de toepassing van het hoofdstuk en de wederzijdse opening van hun markten voor overheidsopdrachten herzien (artikel 58). Irak kan genieten van overgangsmaatregelen (artikel 59).

Irak zal binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst zijn wetgeving aanpassen om de bescherming van intellectuele, industriële en commerciële eigendomsrechten te verzekeren, overeenkomstig de hoogste internationale normen, met inbegrip van de regels vastgelegd in de overeenkomst inzake handelsgerelateerde aspecten van intellectuele eigendomsrechten (TRIPS). Binnen drie jaar zal Irak toetreden tot multilaterale overeenkomsten inzake intellectuele, industriële en commerciële eigendomsrechten. Ook hier is de meestbegunstigingsbehandeling van toepassing (artikel 60).

Hoofdstuk VI. Geschillenbeslechting

De bedoeling van het hoofdstuk is geschillen te vermijden en te beslechten via wederzijds aanvaarde oplossingen (artikel 61). De bepalingen hebben betrekking op titel II van de overeenkomst, tenzij anderszits bepaald (artikel 62). De partijen stellen alles in het werk om geschillen inzake de interpretatie of de toepassing van de overeenkomst door overleg op te lossen.

Indien overleg geen resultaat oplevert, kan de klagende partij de oprichting van een scheidsgerecht vragen (artikelen 63, 64 en 65). Het scheidsgerecht zal de partijen een tussentijds verslag bezorgen waarin het zijn bevindingen uiteenzet en aanbevelingen doet (artikel 66). Het scheidsgerecht deelt zijn uitspraken mee aan de partijen en aan het samenwerkingscomité (artikel 67).

De partijen treffen maatregelen om de uitspraken van het scheidsgerecht na te leven (artikel 68). De beklagde partij zal de klagende partij en het samenwerkingscomité melden binnen welke termijn zij de uitspraken zal naleven (artikelen 69 en 70). Indien zij niet binnen een redelijke termijn aan haar verplichtingen kan voldoen, zal de beklagde partij een tijdelijke compensatie voorstellen (artikel 71). De beklagde partij deelt de klagende partij en het samenwerkingscomité de maatregelen mee die zij heeft getroffen om te voldoen aan de uitspraak van het scheidsgerecht, en vraagt een eind te maken aan de schorsing van haar verplichtingen (artikel 72). De partijen kunnen te allen tijde een wederzijds akkoord bereiken over een geschil. In dat geval informeren zij het samenwerkingscomité en het scheidsgerecht (artikel 73).

De geschillenbeslechtingprocedure gebeurt volgens de procedureregels en de gedragscode opgesteld door het samenwerkingscomité (artikel 74). Het scheidsgerecht kan om het even welke informatie opvragen en deskundigen raadplegen. De partijen moeten hun commentaar kunnen leveren op die informatie (artikel 76). Het scheidsgerecht tracht zijn beslissingen bij consensus te nemen. Tegenstrijdige meningen van scheidsrechters worden niet gepubliceerd. De beslissingen zijn bindend voor de partijen. Zij creëren geen rechten of verplichtingen voor natuurlijke of rechtspersonen.

Het samenwerkingscomité maakt in principe de beslissingen openbaar (artikel 77). Het samenwerkingscomité stelt een lijst van potentiële scheidsrechters op. Elke partij stelt vijf kandidaten voor (artikel 78). In afwachting van een Iraakse toetreding tot de WTO, zal het scheidsgerecht zijn beslissingen nemen in overeenstemming met de relevante bepalingen van het geschillenbeslechtingsorgaan van de WTO (artikel 79). Artikel 80 gaat over de berekening van de in dit hoofdstuk bedoelde termijnen.

Titel III. Samenwerkingsgebieden

De partijen komen overeen samen te werken op een groot aantal terreinen.

Irak zal kunnen genieten van financiële en technische bijstand van de EU in de vorm van leningen om zijn economische en politieke hervormingen te versnellen. De doelstellingen en de bestemmingsgebieden van die bijstand worden opgenomen in een indicatief programma. De technische bijstand wordt verleend in samenhang met die van andere bronnen en kadert binnen het EU-beleid inzake ontwikkelingssamenwerking dat wordt beheerst door de millenniumdoelstellingen. De Iraakse regering zal een antifraudecel instellen die verantwoordelijk is voor de samenwerking met de Europese instellingen en organisaties (artikel 81).

Samenwerking op het vlak van sociale en menselijke ontwikkeling bevestigt de sociale dimensie van de globalisering en het verband tussen sociale ontwikkeling, enerzijds, en economische en ecologische duurzame ontwikkeling, anderzijds. De samenwerking onderstreept het belang van armoedebestrijding en de bevordering van mensenrechten en fundamentele vrijheden voor iedereen, en dus ook voor de meest kwetsbare bevolkingsgroepen, waarbij rekening wordt gehouden met capaciteitsopbouw en instellingen, goed bestuur en transparant beheer moet worden nagestreefd bij deze samenwerking (artikel 82).

De partijen bevorderen samenwerking inzake onderwijs, opleiding en jeugdzaken, waarbij zij rekening houden met de beschikbare middelen en gendergelijkheid. Zij stimuleren

de uitwisseling van informatie, kennis, studenten, leerlingen, technische middelen, jongeren en jeugdige werknemers, en de versterking van capaciteiten. Beide partijen zullen de samenwerking tussen hun instituten voor hoger onderwijs intensifiëren door onder meer het Erasmus Mundusprogramma (artikel 83).

De partijen willen ook hun samenwerking op het vlak van tewerkstelling en sociale zaken versterken waarbij tewerkstelling en waardig werk voor allen sleutelementen zijn voor duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding. De samenwerking heeft ook betrekking op sociale cohesie, waardig werk, gezondheid en veiligheid op de werkvloer, de arbeidswetgeving, sociaal overleg, de ontwikkeling van menselijke hulpbronnen en gendergelijkheid. De partijen bevestigen hun verbintenissen met betrekking tot internationaal erkende standaarden en houden rekening met relevante multilaterale overeenkomsten. Zij zullen de sociale partners en stakeholders betrekken bij hun dialoog en samenwerking (artikel 84).

De partijen erkennen de rol en de potentiële bijdrage van het maatschappelijke middenveld. Zij zullen het maatschappelijke middenveld betrekken bij hun dialoog (artikel 85).

De partijen zullen samenwerken inzake de bescherming van de mensenrechten. Die samenwerking heeft onder meer betrekking op de versterking van overheidsinstanties en niet-gouvernementele organisaties en het verlenen van steun aan Irak om zijn wetgeving in overeenstemming te brengen met internationale wetten en zijn burgers een aanvaardbare levensstandaard te bieden (artikel 86).

De industriële samenwerking moet voor Irak een stimulans zijn om zijn industrie te herstructureren en te moderniseren waarbij de competitiviteit en groei worden gestimuleerd, zodat de samenwerking zowel de industrie uit Irak als de EU ten goede komt. Zij moet onder meer een omgeving creëren die private initiatieven aanmoedigt en de groei en diversificatie van industriële producten stimuleert. De partijen bevorderen hun samenwerking in alle domeinen om het concurrentievermogen van kmo's te verbeteren (artikel 87).

De partijen werken samen om een gunstig investeringsklimaat te creëren teneinde investeringen afdoend te beschermen en overmakingen van kapitaal en uitwisseling van informatie over investeringsmogelijkheden mogelijk te maken. De partijen zullen hun steun verlenen aan de bevordering van investeringen op basis van non-discriminatie en wederkerigheid. Zij moedigen de samenwerking aan tussen hun respectieve financiële instellingen om investeringsmogelijkheden te faciliteren (artikel 88).

De partijen werken samen op het vlak van industriële normen, technische regelgeving en conformiteitsbeoordeling (artikel 89).

De samenwerking inzake landbouw, bosbouw en plattelandsontwikkeling moet leiden tot diversificatie, milieuvriendelijke productiemethodes, duurzame economische en sociale ontwikkeling en voedselzekerheid. Daarom onderzoeken de partijen maatregelen voor de verbetering van de kwaliteit van de landbouwproducten en het leefmilieu en van de gezondheid van plant en dier, de economische en sociale ontwikkeling van de landelijke gebieden, het behoud van traditionele kennis en de modernisering van de sector (artikel 90).

De samenwerking inzake energie stoelt op de beginselen van een vrije, competitieve en open energiemarkt. Zij moet leiden tot een verhoging van de veiligheid, de ontwikkeling van een wetgevend en regulerend kader in de sector, de ontwikkeling en bevordering van partnerschappen en de ontwikkeling van een dialoog tussen de partijen en op regionaal niveau. De partijen bevorderen contacten om het energiebeleid, het regelgevende kader en de infrastructuur in Irak te verbeteren, de administratieve en wettelijke mogelijkheden te verhogen, de Iraakse olie- en gasvoorraden te exploreren, de betrouwbaarheid van de

elektriciteitsvoorziening te verbeteren, de veiligheid te verhogen en de gevolgen van de klimaatverandering te bestrijden, de uitwisseling van kennis en technologie te vergemakkelijken en de deelname van Irak aan het proces van regionale integratie van de energiemarkten te bevorderen (artikel 91).

De partijen willen een duurzaam en efficiënt transportsysteem met als doel de ontwikkeling en interconnectie van het transport te verhogen, daarbij rekening houdend met duurzaamheid en economische groei, de ontwikkeling van een institutioneel, wetgevend en regelgevend kader, de ontwikkeling van partnerschappen en een regelmatige dialoog. Ook hier ligt de nadruk op steun aan het beleid, een verbetering van het kader en technische steun voor de ontwikkeling van alle transportsectoren in Irak. Daarnaast willen de partijen onder meer de betrouwbaarheid van de verkeersstromen van en door Irak verbeteren, de Iraakse deelname aan regionale transportsystemen bevorderen en een nationaal luchtvaartbeleid implementeren, waarbij de mogelijkheden worden onderzocht voor onderhandelingen over een luchtvaartovereenkomst tussen de EU en Irak (artikel 92).

De partijen zijn het erover eens dat hun inspanningen op het vlak van milieubescherming moeten verhogen, bijvoorbeeld inzake klimaatverandering, een duurzaam beheer van de natuurlijke rijkdommen en het behoud van de biologische diversiteit, als basis voor de ontwikkeling van de huidige en toekomstige generaties. De partijen zullen in al hun activiteiten rekening houden met de resultaten van de wereldtop voor duurzame ontwikkeling. De samenwerking richt zich op de uitwisseling van informatie en expertise, de aanmoediging en bevordering van regionale samenwerking, een grotere participatie van lokale gemeenschappen, de steun aan capaciteitsopbouw, multilaterale milieuverdragen, de uitwisseling van technische bijstand en de steun aan research (artikel 93).

Op het vlak van telecommunicatie willen de partijen informatie uitwisselen over hun wetgeving en ontwikkelingen in de sector (artikel 94).

De partijen bevorderen samenwerking op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en technologische ontwikkeling waarbij zij rekening houden met de beschikbaarheid van middelen, de toegang tot elkaars onderzoeksprogramma's en de bescherming van intellectuele, industriële en commerciële eigendomsrechten. De samenwerking betreft de uitwisseling van programma's, de organisatie van bijeenkomsten, gezamenlijke activiteiten en opleiding van wetenschappers en onderzoekers (artikel 95).

De samenwerking inzake douane en belastingen heeft vooral betrekking op opleiding, vereenvoudiging van douaneformaliteiten, documentatie en procedures en het voorkomen, onderzoeken en bestraffen van inbreuken. De partijen zullen de beginselen van goed bestuur op belastinggebied toepassen. Daarom zullen zij internationale samenwerking verbeteren en maatregelen treffen om die beginselen toe te passen (artikel 96).

De partijen bevorderen samenwerkingsactiviteiten op het vlak van statistiek (artikel 97).

De partijen wijzen op het belang van een macro-economische stabiliteit in Irak door een gezond monetair beleid gericht op prijsstabiliteit en door een fiscale politiek gericht op houdbaarheid van de overheidsschuld (artikel 98).

De partijen willen een markteconomie ontwikkelen in Irak door het investeringsklimaat te verbeteren, de economische activiteiten te diversifiëren, vooruitgang te boeken in het privatiseringsprogramma en de voorwaarden te verbeteren voor een snellere jobcreatie in de private sector (artikel 99).

De partijen streven naar een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van het toerisme. Zij zullen informatie, ervaringen en beste praktijken uitwisselen inzake de organisatie van

het institutionele kader in de sector en inzake de omgeving waarin ondernemingen werken (artikel 100).

Op het vlak van financiële diensten werken de partijen samen om hun normen en regels op elkaar af te stemmen. Zij willen de financiële sector in Irak versterken, het toezicht op Iraakse banken, verzekeringsinstellingen en andere financiële diensten verbeteren, informatie over hun wetgeving uitwisselen en compatibele auditsystemen ontwikkelen (artikel 101).

Titel IV. Justitie, vrijheid en veiligheid

De partijen erkennen het belang van de bevordering van de rechtsstaat, met inbegrip van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de toegang tot justitie en het recht op een eerlijk proces (artikel 102). Zij zullen hun justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken versterken, meer bepaald door internationale verdragen te bekrachtigen en te implementeren, en moedigen alternatieve middelen aan om civiele en commerciële geschillen te beslechten. Tot slot willen zij een verbetering van de regeling inzake wederzijdse juridische bijstand en uitlevering (artikel 103).

De partijen komen overeen om samen te werken met het oog op een betere bescherming van persoonsgegevens (artikel 104). Zij hechten een groot belang aan het beheersen van de migratiestromen. Daarom zullen zij een dialoog instellen en migratie opnemen in hun nationaal beleid inzake economische en sociale ontwikkeling van regio's waarvan de migranten afkomstig zijn. Hun samenwerking zal zijn gebaseerd op een specifieke analyse van de behoeften en overeenkomstig de relevante wetgeving gebeuren. De partijen zullen – wanneer een van de partijen dit wenst – zo vlug mogelijk een overeenkomst sluiten inzake illegale migratie met inbegrip van specifieke overnameverplichtingen (artikel 105).

De volgende artikelen behandelen de strijd tegen de georganiseerde misdaad en corruptie (artikel 106), de strijd tegen witwaspraktijken en financiering van het terrorisme (artikel 107) en de bestrijding van drugs (artikel 108).

De partijen bevorderen de samenwerking op het vlak van cultuur teneinde het wederzijds begrip en de kennis van elkaars cultuur te vergroten. Zij steunen de uitwisseling van informatie en deskundigen en ook initiatieven die bijdragen tot een grotere capaciteitsopbouw, meer bepaald inzake de bescherming van het culturele erfgoed. De partijen intensifiëren hun samenwerking in de strijd tegen de illegale handel in cultuuroederen. Zij moedigen een interculturele dialoog aan en coördineren hun inspanningen in internationale organisaties zoals de UNESCO teneinde culturele diversiteit te bevorderen (artikel 109).

De partijen komen overeen dat hun samenwerking de stabiliteit en de regionale integratie van Irak moet ondersteunen. Daarom bevorderen zij activiteiten die de relaties met Irak, zijn buurlanden en andere regionale partners versterken. De partijen besteden bijzondere aandacht aan het bevorderen van intraregionale handel en de steun voor regionale instellingen en gezamenlijke initiatieven (artikel 110).

Titel V. Institutionele en algemene bepalingen en slotbepalingen

Deze titel betreft de instelling van een samenwerkingsraad (artikel 111), een samenwerkingscomité en gespecialiseerde subcomités (artikel 112) en een parlementair samenwerkingscomité (artikel 113). Deskundigen en ambtenaren krijgen de nodige faciliteiten voor de uitoefening van hun taken (artikel 114).

De volgende artikelen hebben betrekking op de territoriale toepassing (artikel 115), de inwerkingtreding en de hernieuwing van de overeenkomst (artikel 116), de voorlopige toe-

passing (artikel 117), de opsomming van de authentieke verdragsteksten (artikel 118), de verhouding tot andere overeenkomsten (artikel 121), de niet-uitvoering van de overeenkomst (artikel 122) en de definitie van ‘partijen’ (artikel 123).

Artikel 119 is een non-discriminatiebepaling en artikel 120 een aanpassingsclausule die stelt dat de partijen de overeenkomst in gezamenlijk overleg kunnen wijzigen, herzien of uitbreiden.

Bijlagen

Bijlage I over overheidsopdrachten bevat een indicatieve lijst van overheidsdiensten zoals bepaald in de Europese richtlijn inzake overheidsopdrachten. Voor België fungeren de federale en programmatorische overheidsdiensten op die lijst, naast de Regie der Gebouwen, de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, het Rijksinstituut voor Sociale Verzekering der Zelfstandigen, het Rijksinstituut voor Ziekte en Invaliditeit, de Rijksdienst voor Pensioenen, de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering, het Fonds voor Beroepsziekten en de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Bijlage II geeft een overzicht van de verdragen inzake intellectuele, industriële en commerciële eigendomsrechten waarnaar artikel 60 verwijst.

Bijlage III bevat een lijst van informatiepunten. Voor België neemt de Algemene Directie Economisch Potentieel van de Federale Overheidsdienst (FOD) Economie, KMO, Middenstand en Energie, die taak op zich.

Verklaring

In een eenzijdige verklaring met betrekking tot verdragsartikel 96 (samenwerking inzake douane en belastingen) verklaart de EU dat de EU-lidstaten slechts zijn verbonden in de mate dat zij de beginselen van goed fiscaal bestuur op Europees niveau hebben onderschreven.

III. PROCEDUREVERLOOP

1. Gemengd karakter en ondertekening

Tijdens zijn vergadering van 3 februari 2011 legde de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van de overeenkomst vast. Zowel de federale overheid als de gewesten, de gemeenschappen en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest oefenen hun bevoegdheden uit. Overeenkomstig de beslissing van de ICBB van 9 juli 2008 worden de leden van de ICBB geacht met de in de WGV bereikte consensus in te stemmen, behoudens bezwaar binnen de 30 dagen na de notificatie van het verslag door het secretariaat van de WGV. In een brief van 18 mei 2011 deelde de voorzitter van de ICBB mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd. De ICBB heeft de consensus in de WGV dus stilzwijgend bekrachtigd en die bijgevolg uitvoerbaar gemaakt.

De ondertekening op 11 mei 2012 gebeurde volgens formule 3 van de ICBB, dit wil zeggen één enkele handtekening in naam van het Koninkrijk België, doch met vermelding van al de betrokken overheden onder de handtekening. Dit is de gebruikelijke formule voor de ondertekening door België van verdragen tussen de EU en derde landen.

2. Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) bracht op 18 mei 2011 een advies uit over de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten tussen de EU en haar lidstaten, enerzijds, en Mongolië en Irak, anderzijds.

De adviesraad wijst op het economisch belang van Irak voor Vlaanderen. De wederopbouw van dat land biedt mogelijkheden voor de Vlaamse ondernemingen en de Vlaamse havens. Aangezien Irak geen lid is van de WTO, zijn de bepalingen inzake handel en investeringen belangrijk voor Vlaamse ondernemingen.

De SARiV vraagt de Vlaamse Regering om de mogelijkheden die de samenwerking op de verschillende domeinen biedt, ten volle te benutten. Hij vestigt hierbij speciaal de aandacht op artikel 100 waarin de verdragspartijen overeenkomen om te streven naar een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van het toerisme. Verder verwijst de adviesraad naar de verbintenis met betrekking tot het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen in artikel 109, en de bepalingen inzake duurzame ontwikkeling (artikelen 82, 84 en 93).

Tot slot spoort de adviesraad de Vlaamse Regering aan om aandacht te hebben voor de instelling van contactpunten, een samenwerkingsraad, een samenwerkingscomité en een parlementair samenwerkingscomité, en indien mogelijk op de werking van deze organen in te spelen.

De SARiV stemt in met het ontwerp van instemmingsdecreet.

3. Advies van de Raad van State

In zijn advies van 19 maart 2013 met kenmerk 52.894/1 maakte de Raad van State drie algemene en twee bijzondere opmerkingen.

Ten eerste merkt de Raad van State op dat de tweede zin van lid 2, artikel 119 (“Over elke uitbreiding van de samenwerking in het kader van deze overeenkomst wordt beslist in de samenwerkingsraad.”), op twee verschillende manieren kan worden geïnterpreteerd. Ofwel verleent deze bepaling de samenwerkingsraad de bevoegdheid om een aanbeveling te formuleren aan de partijen met het verzoek een nieuwe PSO te sluiten waarbij het samenwerkingsgebied wordt uitgebreid. Ofwel verleent zij de samenwerkingsraad de bevoegdheid om zelf te beslissen over de uitbreiding van het toepassingsgebied. In het eerste geval heeft de Raad van State geen opmerkingen. Wanneer de bepaling volgens de tweede manier geïnterpreteerd wordt, kan het Vlaams Parlement niet verzocht worden in te stemmen met deze bepaling van de voorliggende overeenkomst.

Ten tweede is de Raad van State van mening dat het aangewezen is om zowel de Nederlandse als de Engelse tekst van de overeenkomst voor te leggen aan het Vlaams Parlement. Artikel 123 van de voorliggende overeenkomst stelt immers dat in geval van tegenspraak, wordt verwezen naar de taal waarin de overeenkomst is onderhandeld, met name het Engels. Zowel de Nederlandse als de Engelse tekst zijn als bijlage bij de nota gevoegd.

In zijn derde en laatste algemene opmerking stelt de Raad van State dat het beter was geweest de Franse Gemeenschapscommissie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest te vermelden in de handgeschreven vermelding van al de bevoegde overheden onder de handtekening van de eerste minister en de minister van Buitenlandse Zaken.

Tot slot merkt de Raad in zijn bijzondere opmerkingen op dat in het opschrift en in artikel 2 van het ontwerp van decreet de zinsnede ‘en de bijlagen I, II en III’ geschrapt mag worden aangezien deze een integraal onderdeel van de overeenkomst vormen en dat aan het einde van het opschrift ‘ondertekend in Brussel op 11 mei 2012’ wordt toegevoegd. Het ontwerp van decreet werd in die zin aangepast.

4. Inwerkingtreding, duur en voorlopige toepassing van de overeenkomst

Overeenkomstig verdragsartikel 116 treedt de overeenkomst in werking op de eerste dag van de maand die volgt op de datum waarop de partijen elkaar in kennis hebben gesteld dat hun interne procedures zijn afgerond.

De overeenkomst wordt gesloten voor een periode van tien jaar, die automatisch met telkens een jaar wordt verlengd tenzij een van de partijen in bepaalde omstandigheden aangeeft dat zij de overeenkomst niet wil verlengen.

De partijen komen overeen dat zij artikel 2 en de titels II, III en V voorlopig zullen toepassen vanaf de eerste dag van de derde maand die volgt op de datum waarop de EU en Irak elkaar medelen dat hun vereiste procedure is afgerond.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

**Ontwerp van decreet houdende instemming met
de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen
de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds,
en de Republiek Irak, anderzijds, en de bijlagen I, II en III,
ondertekend in ----- op -----**

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Irak, anderzijds, en de bijlagen I, II en III, ondertekend in ----- op -----, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

ONTWERP VAN DECREET
DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Irak, anderzijds, ondertekend in Brussel op 11 mei 2012, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 26 april 2013.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS